

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT BUDŻETU I FINANSÓW

KBF.430.008.2017

Nr ewid. 75/2017/P/17/001/KBF

Informacja
o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2016 r.
w części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich

Warszawa maj 2017 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2016 r.
w części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich**

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów



Stanisław Jarosz

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski



Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 17.05. 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie	4
II. Ocena kontrolowanej działalności.....	5
1. Ocena ogólna	5
III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa	6
1. Dochody budżetowe	6
2. Wydatki budżetu państwa.....	6
3. Sprawozdania.....	10
IV. Informacje dodatkowe	12
Załączniki	13

I. Wprowadzenie

Rzecznik Praw Obywatelskich jest konstytucyjnym organem ochrony prawnej wolności, praw człowieka określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawie z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich¹, w tym również zasady równego traktowania. W sprawach dzieci Rzecznik współpracuje z Rzecznikiem Praw Dziecka. W sprawach o ochronę wolności i praw człowieka i obywatela Rzecznik bada, czy wskutek działania lub zaniechania organów, organizacji i instytucji, obowiązanych do przestrzegania i realizacji tych praw, nie nastąpiło naruszenie prawa, a także zasad współżycia i sprawiedliwości społecznej. Rzecznik wykonuje także funkcję organu wizytującego do spraw zapobiegania torturom i innemu okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu (krajowy mechanizm prewencji) w rozumieniu Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 2002 r.²

Wydatki w układzie zadaniowym realizowano w ramach funkcji 16. Sprawy Obywatelskie, zadania 16.4. Ochrona Praw Obywatelskich, Praw Dziecka i Praw Pacjenta.

Celem kontroli była ocena wykonania budżetu państwa w 2016 r. w części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich.

Zakres kontroli obejmował:

- analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego,
- wykonanie wydatków budżetu państwa, w tym efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań przez Rzecznika Praw Obywatelskich, finansowanych ze środków publicznych,
- prawidłowość sporządzenia sprawozdań,
- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ (dalej ufp).

Zrealizowane w 2016 r. w części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich dochody wyniosły 55,2 tys. zł, a wydatki 35.465,2 tys. zł.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴.

¹ Dz. U. z 2014 r. poz. 1648, ze zm.

² Dz.U. z 2007 r., Nr 30, poz. 192.

³ Dz.U. z 2016 r. poz. 1870, ze zm.

⁴ Dz.U. z 2017 r. poz. 524.

II. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna⁵

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich.

Uzasadnieniem pozytywnej oceny jest:

- dokonywanie przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (BRPO) wydatków zgodnie z planem finansowym, przepisami ustawy o finansach publicznych i ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych⁶, co stwierdzono na podstawie wyników kontroli 7,5% zrealizowanych w części 08 wydatków;
- oszczędne gospodarowanie przyznanymi środkami;
- zrealizowanie celu działania określonego dla Rzecznika Praw Obywatelskich w zadaniu 16.4. Ochrona praw obywatelskich, praw dziecka i praw pacjenta.

Dochody budżetowe zrealizowano w wysokości 55,2 tys. zł. Były one wyższe o 57,7% od kwoty planowanej (35 tys. zł). Wyższe wykonanie wynikało z uzyskania dodatkowych środków, których nie można było przewidzieć na etapie prac planistycznych.

Wydatki budżetowe wyniosły 35.465,2 tys. zł, to jest 99,6% planu po zmianach. Wydatki przeznaczono na realizację zadań statutowych Rzecznika Praw Obywatelskich.

Rzecznik Praw Obywatelskich, zgodnie z art. 175 ustawy o finansach publicznych, prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad realizacją budżetu części 08.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawiona została w załączniku nr 4 do niniejszej informacji.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2016 r. przez dysponenta części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r., o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla oceny negatywnej, stosuje się ocenę opisową.

⁶ Dz.U. z 2015 r. poz. 2164, ze zm.

III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa

1. Dochody budżetowe

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r., kontrola dochodów budżetowych w części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na rok 2016⁷ zaplanowano dochody w wysokości 35 tys. zł. Zrealizowane w 2016 r. dochody wyniosły 55,2 tys. zł i były wyższe o 57,7% od kwoty planowanej. W porównaniu do roku 2015 dochody były niższe o 62,4 tys. zł, tj. o 53,1%.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów przedstawiono w załączniku nr 1 do informacji.

Wyższa realizacja planu dochodów wynikała z uzyskania nieplanowanych dochodów w łącznej kwocie 46,6 tys. zł, w tym głównie z tytułu: refundacji kosztów podróży zagranicznych pracowników przez instytucję zapraszającą (14 tys. zł), zwrotu zatrzymanego wadium (10 tys. zł), repartycji z tytułu opłat reprograficznych (7,7 tys. zł), zwrotu przez odchodzących pracowników kosztów ich dokształcania poniesionych przez Biuro RPO (6,8 tys. zł). Ujęte w planie dochody w wysokości 35 tys. zł z tytułu zwrotów nadpłaconych składek ZUS, wynagrodzenia płatnika oraz wpływów ze zwrotów opłat eksploatacyjnych zostały wykonane w wysokości 8,6 tys. zł, tj. w 25% planu. Wyższe od planowanych wykonanie dochodów nie było możliwe do oszacowania na etapie prac planistycznych.

Na koniec 2016 r. w części 08 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 7,7 tys. zł, głównie z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawach cywilnych. Zaległości według stanu na 31 grudnia 2016 r. wyniosły 7,5 tys. zł, w tym 7,2 tys. zł objęte postępowaniem komorniczym. Na koniec 2015 r. zaległości nie wystąpiły.

2. Wydatki budżetu państwa

W ustawie budżetowej na rok 2016 zaplanowano wydatki budżetu państwa w dziale 751 – Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa i w rozdziale 75101 – Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa w kwocie 35.619 tys. zł.

Zrealizowane w 2016 r. wydatki wyniosły 35.465,2 tys. zł, tj. 99,6% planu. W porównaniu do roku 2015 wydatki były niższe o 579,2 tys. zł, tj. o 1,6%.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków budżetu państwa w części 08 przedstawiono w załączniku nr 2 do informacji.

Największe środki przeznaczono na finansowanie wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń (27.550,9 tys. zł), zakup usług pozostałych (2.118,4 tys. zł, w tym ochronę mienia, zakup praw do krótszego niż rok użytkowania programów komputerowych, usługi pocztowe i informatyczne oraz sprzątanie) i remonty (1.174,8 tys. zł). Pozostałe środki w kwocie 4.621,1 tys. zł wydatkowano przede wszystkim na zakupy inwestycyjne, materiały i wyposażenie, odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, podróże służbowe krajowe i wynagrodzenia bezosobowe.

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 2.674,4 tys. zł, tj. 7,5% wydatków Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. Doboru losowego próby wydatków dokonano metodą monetarną (MUS⁸). Badaniem objęto 48 zapisów księgowych na kwotę ogółem 2.126,1 tys. zł, w tym w grupie wydatków majątkowych pięć zapisów na kwotę 905,5 tys. zł oraz w grupie wydatków bieżących

⁷ Ustawa budżetowa z dnia 25 lutego 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 278, ze zm.).

⁸ Metoda MUS polega na losowaniu transakcji z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do ich wartości.

pozapłaconych 43 zapisy na kwotę 1.220,6 tys. zł. Próba wydatków dobranych celowo według kryterium najwyższej wartości spośród objętych postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego wyniosła 548,3 tys. zł.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. W próbie wydatków majątkowych na kwotę 905,5 tys. zł badanej pod kątem prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, stanowiącej 42,6% łącznej próby wydatków, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Szczegółowym badaniem objęto pięć postępowań o udzielenie zamówień publicznych, na łączną kwotę 1.274,2 tys. zł, tj. na:

- dostawę energii elektrycznej (165,9 tys. zł), dostawę serwerów (172 tys. zł), zakup usług sprzątania (330,9 tys. zł), udzielonych w trybie przetargu nieograniczonego,
- obsługę zewnętrzną oprogramowania (moduły finansowe, księgowość, środki trwałe) na kwotę 205,1 tys. zł oraz na zakup usług pocztowych na kwotę 400,3 tys. zł, udzielonych w trybie zamówienia z wolnej ręki.

Na podstawie powyższych postępowań w 2016 r. wydatkowano 548,3 tys. zł. W analizowanych postępowaniach nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Na koniec 2016 r. w części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich zobowiązania wyniosły 2.115,4 tys. zł, z czego 73,5% sumy wszystkich zobowiązań (1.555,6 tys. zł) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego. W porównaniu do stanu na koniec 2015 r. zobowiązania były wyższe o 77,5 tys. zł, tj. o 3,8%. Zobowiązania zostały uregulowane do dnia 16 marca 2017 r. Tak jak na koniec 2015 r. zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

Rzecznik Praw Obywatelskich sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu części 08 według zasad określonych w art. 175 ust. 1 i 2 ufp. Na bieżąco i w okresach kwartalnych dokonywał ocen realizacji budżetu, w tym w układzie zadaniowym. W ramach nadzoru i kontroli przestrzegano wewnętrznych procedur regulujących tryb wydatkowania środków budżetowych.

W 2016 r., podobnie jak w roku poprzednim, w strukturze wydatków według grup ekonomicznych największy udział miały wydatki bieżące jednostek budżetowych – 96,2 % (34.107,1 tys. zł). Pozostałe dwie grupy, tj. świadczenia na rzecz osób fizycznych i wydatki majątkowe stanowiły odpowiednio 0,4% i 3,4% ogólnej kwoty wydatków. Wydatki bieżące wykonano w wysokości 99,7% kwoty planowanej i 99,9% wykonania roku ubiegłego. Wydatki majątkowe wykonano w wysokości 80,3% planu i 66,5% wykonania w 2015 r.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 140,6 tys. zł i były wyższe od ujętych w ustawie budżetowej o 60,6 tys. zł, tj. o 75,8% oraz niższe od planu po zmianach o 1,3%. W porównaniu do wykonania w 2015 r. były wyższe o 53 tys. zł, tj. o 60,5%. Wyższe w stosunku do planu oraz wykonania w 2015 r. wykonanie wydatków wynikało przede wszystkim z wypłaty zadośćuczynienia zwolnionemu pracownikowi Biura RPO na mocy wyroku sądowego w kwocie 48 tys. zł, wzrostu minimalnego wynagrodzenia, które stanowi podstawę wyliczenia kwot refundacji okularów korygujących wzrok, a także większej liczby wniosków o refundację kosztów okularów korygujących wzrok, większej liczby osób uprawnionych do otrzymania odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych

Wydatki bieżące jednostek budżetowych wyniosły 34.107,1 tys. zł. Najwyższą kwotę stanowiły wydatki na wynagrodzenia 23.318,8 tys. zł.

W 2016 r. przeciętne zatrudnienie⁹ wyniosło 290 osób i było wyższe o 4 osoby niż w 2015 r. Wydatki na wynagrodzenia (23.318,8 tys. zł) były o 2,2 tys. zł niższe od kwoty przewidzianej w planie po zmianach i wyższe od wydatków w 2015 r. o 677,9 tys. zł, czyli o 3%.

W 2016 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie¹⁰ pracowników (osoby zatrudnione według statusu zatrudnienia 01)¹¹ wyniosło 6.594,10 zł i w porównaniu do 2015 r. wzrosło o 110,60 zł, tj. o 1,7%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (status zatrudnienia 02) w 2016 r. wyniosło 14.332,50 zł i w porównaniu do 2015 r. było niższe o 2.967,50 zł, tj. o 17,1%. Wykazany w sprawozdaniu Rb-70 za 2016 r. spadek wynagrodzenia osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w porównaniu do 2015 r. był konsekwencją zmiany kadencji RPO¹² i odwołania w 2015 r. ze stanowiska Zastępcy RPO¹³ oraz zatrudnienia od dnia 25 września 2016 r. trzeciego Zastępcy RPO.

Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe wyniosły 313,3 tys. zł, co stanowiło 97,8% planu po zmianach¹⁴ oraz 52% wykonania w 2015 r. Niższe wykonanie w odniesieniu do wykonania w ubiegłym roku wynikało z niższej kwoty uchwalonego budżetu dla części 08, przy konieczności ujęcia w planie w pierwszej kolejności środków finansowych na wynagrodzenia i pochodne, realizację zadań ustawowych, obowiązkowe płatności oraz na utrzymanie Biura RPO. Środki przeznaczono na sfinansowanie opinii prawnych dotyczących spraw wpływających do Biura RPO, konsultacji prawnych i usług wsparcia jednostek organizacyjnych oraz ekspertyzy z zakresu opieki medycznej w placówkach wizytowanych w związku z pełnieniem funkcji Krajowego Mechanizmu Prewencji. Zawarto 102 umowy (o 44 mniej niż w 2015 r.), w tym 53 umowy zlecenia i 49 umów o dzieło.

Zaplanowane na podstawie noty budżetowej na 2016 r. wydatki § 4000 – Grupa wydatków bieżących jednostki (w wysokości 4.043,1 tys. zł) zostały wykonane w wysokości 3.966,8 tys. zł, tj. 98,1% planu po zmianach. W grupie tej dominującą pozycję stanowiły wydatki na zakup usług pozostałych – 2.118,4 tys. zł, zakup materiałów i wyposażenia – 827 tys. zł oraz zakup energii – 563,3 tys. zł. Ich łączny udział w wydatkach grupy wydatków bieżących stanowił 88,5%.

Wydatki na zakup usług remontowych zaplanowano w ustawie budżetowej na 2016 r. w wysokości 687 tys. zł. Wykonanie wyniosło 1.174,8 tys. zł, tj. 171% planu według ustawy budżetowej i 98,4% planu po zmianach. Tak wysoki wzrost wydatków na usługi remontowe był spowodowany koniecznością wymiany podłóg w pomieszczeniach biurowych w budynku BRPO przy al. Solidarności 77 z powodu zastosowania przez wykonawcę budynku w latach sześćdziesiątych materiałów zawierających szkodliwe dla zdrowia substancje chemiczne (w związku z opinią Państwowego Zakładu Higieny¹⁵), a także remontem instalacji oświetleniowej i wymianą źródeł światła w tym budynku (obowiązek

⁹ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

¹⁰ Według Rb-70 kwartalnego sprawozdania o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

¹¹ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (załącznik 37, § 20 pkt 7).

¹² Art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 79, poz. 430, ze zm.).

¹³ W 2015 r. wypłacono odprawy Rzecznikowi RPO oraz odwołanemu Zastępcy RPO w wysokości 81,1 tys. zł. W 2016 r. odpraw nie wypłacano.

¹⁴ Plan wydatków został zwiększony o 2,4 tys. zł w związku z obchodami Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka.

¹⁵ W opinii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Zakładu Higieny z dnia 19 kwietnia 2016 r., sporządzonej na podstawie raportu Instytutu Techniki Budowlanej z dnia 5 lutego 2016 r., zidentyfikowane w pomieszczeniach Biura RPO substancje chemiczne są szkodliwe dla zdrowia przebywających w nich osób.

nałożony przez Państwową Inspekcję Pracy)¹⁶. Środki finansowe na te zadania pozyskano w wyniku rezygnacji z planowanego wybudowania szybu i zainstalowania windy w budynku BRPO przy ul. Długiej 23/25 (dostosowania budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych).

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe zrealizowano w wysokości 1.217,5 tys. zł, tj. 80,3% planu według ustawy budżetowej oraz 99,8% planu po zmianach. W porównaniu do 2015 r. wydatki były niższe o 33,5% (o 612,9 tys. zł).

Na 2016 r. w ramach wydatków majątkowych zaplanowano wydatki w kwocie 1.517 tys. zł, z tego 524 tys. zł na zakupy inwestycyjne oraz 993 tys. zł na wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych. W ramach zakupów inwestycyjnych planowano zakup sprzętu komputerowego za 254 tys. zł oraz zakup windy dla zabytkowego budynku przy ul. Długiej 23/25 za 270 tys. zł. Środki na wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych zamierzano przeznaczyć na przebudowę budynku przy ul. Długiej 23/25 pod instalację windy (za 330 tys. zł) oraz na wykonanie projektów: wentylacji mechanicznej (250 tys. zł), modernizacji instalacji elektrycznej (40 tys. zł), dostosowania budynku do wymogów ochrony przeciwpożarowej (123 tys. zł) i projektu Centrum edukacji praw człowieka z biblioteką (250 tys. zł).

W trakcie roku, na podstawie art. 171 ust. 3 i 4 ustawy o finansach publicznych, po uzyskaniu zgody Ministra Finansów, dokonano zmian w planie wydatków majątkowych, w wyniku czego zmniejszono wydatki o 590 tys. zł, z czego 330 tys. zł na wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych i 260 tys. zł na zakupy inwestycyjne¹⁷. W związku z koniecznością dokonania wymiany podłóg oraz remontu instalacji oświetleniowej i wymiany źródeł światła w budynku Biura RPO przy al. Solidarności 77 zrezygnowano z zakupu windy. Ponadto dysponent części 08, pięcioma decyzjami wydanymi na podstawie art. 171 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, dokonując przeniesień między paragrafami, zwiększył plan wydatków majątkowych o kwotę 292,5 tys. zł.

Wydatki majątkowe poniesione zostały głównie na zakup sprzętu komputerowego, serwerów, systemu nagłośnienia do sali konferencyjnej w budynku przy ul. Długiej 23/25, macierzy dyskowych, urządzeń wielofunkcyjnych, elektronicznego wyposażenia sekretariatu RPO oraz na wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych do budynku przy ul. Długiej 23/25 i I etapu projektu wielobranżowego¹⁸, dotyczącego kompleksowej dokumentacji projektowej instalacji w tym budynku.

Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Wszystkie wydatkowane w 2016 r. z części 08 środki przeznaczono na wykonanie zadania 16.4. Ochrona praw obywatelskich, praw dziecka i praw pacjenta w ramach funkcji 16. Sprawy obywatelskie, dla którego zbadano prawidłowość określenia celu i miernika realizacji zadania oraz monitoring¹⁹. Stwierdzono że przyjęte dla tego zadania w budżecie zadaniowym cel (Przeciwdziałanie i zapobieganie naruszeniom praw i wolności) i miernik (liczba wystąpień generalnych RPO pozytywnie zakończonych w stosunku do liczby wystąpień generalnych RPO skierowanych i zakończonych

¹⁶ Nakaz Państwowej Inspekcji Pracy z dnia 5 maja 2015 r. zapewnienia w pomieszczeniach Biura RPO natężenia światła o parametrach spełniających wymogi polskiej normy.

¹⁷ Decyzja nr 2/2016 z dnia 5 maja 2016 r. i decyzja nr 9 z dnia 18 listopada 2016 r. w sprawie zmian w planie finansowym.

¹⁸ Planowane zadania dotyczące oddzielnych projektów: wentylacji mechanicznej, modernizacji instalacji elektrycznej, dostosowania budynku do wymogów ochrony PPOŻ zastąpiono jednym projektem wielobranżowym, obejmującym swoim zakresem wszystkie prace instalacyjne w budynku przy ul. Długiej 23/25, dającym możliwość etapowej realizacji tych prac.

¹⁹ Według układu zadaniowego badaniem objęto: 43 poniesione wydatki na kwotę łącznie 2.126,1 tys. zł, dotyczące zadania 16.4., w tym: działania 16.4.1.1. Rozpatrywanie skarg i wniosków na kwotę 1.500,9 tys. zł, tj. 6% zrealizowanych wydatków na to działanie, 39 poniesionych wydatków dotyczących działania 16.4.1.2. Pełnienie funkcji Krajowego Mechanizmu Prewencji na kwotę 125,9 tys. zł, tj. 5,3% zrealizowanych wydatków na to działanie, 39 poniesionych wydatków dotyczących działania 16.4.1.3. Pełnienie funkcji Mechanizmu Równego Traktowania na kwotę 330,1 tys. zł, tj. 6% zrealizowanych wydatków na to działanie oraz 39 poniesionych wydatków dotyczących działania 16.4.1.4. Edukacja i promocja praw człowieka i obywatela na kwotę 169,2 tys. zł, tj. 6,2% zrealizowanych wydatków na to działanie.

w okresie sprawozdawczym) zostały określone zgodnie z wymogami noty budżetowej i umożliwiły ocenę realizowanego zadania. Wymogi te spełniały również mierniki określone na niższych poziomach układu zadaniowego, tj. dla podzadania i czterech działań. Wartość miernika²⁰ zadania 16.4. Ochrona praw obywatelskich, praw dziecka i praw pacjenta określonego na 60% została wykonana w 63,3%. Rzecznik Praw Obywatelskich w 2016 r. osiągnął cel swojego działania jakim było przeciwdziałanie i zapobieganie naruszeniom wolności i praw człowieka i obywatela.

Realizacja mierników była monitorowana w okresach kwartalnych na podstawie danych z systemu informatycznego o wykonaniu wydatków w budżecie zadaniowym oraz informacji komórek organizacyjnych właściwych dla realizacji działań objętych miernikami.

W 2016 r. do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęło 52.551 spraw, z których Rzecznik rozpatrzył 25.642.

Rzecznik podjął się prowadzenia 8.834 spraw. W 13.740 sprawach udzielił wyjaśnień lub wskazał wnioskodawcom przysługujące środki działania. W przypadku 1.013 spraw zwrócił się do wnioskodawców o uzupełnienie wniosku, a 671 spraw przekazał według właściwości innym organom. Pozostałe 1.384 sprawy stanowiły przekazane Rzecznikowi do wiadomości wystąpienia kierowane do innych organów i pisma niezrozumiałej treści.

Realizując konstytucyjne i ustawowe uprawnienia Rzecznik skierował:

- 441 wystąpienia problemowe do właściwych organów, w tym 196 o podjęcie inicjatywy prawodawczej,
- 66 wniosków o kasację wyroku,
- do Trybunału Konstytucyjnego: 24 wnioski o stwierdzenie niezgodności przepisów z aktem wyższego rzędu, 12 zawiadomień o przystąpieniu do postępowania ze skargi konstytucyjnej, 13 zawiadomień w sprawie pytań prawnych oraz sześć zawiadomień o przystąpieniu do postępowania w sprawie wniosku,
- do Sądu Najwyższego jedno pytanie prawne i sześć skarg kasacyjnych,
- do Naczelnego Sądu Administracyjnego 17 skarg kasacyjnych oraz trzy wnioski o wykładnię przepisów,
- do Wojewódzkich Sądów Administracyjnych 18 skarg.

Ponadto Rzecznik Praw Obywatelskich przystąpił do 39 postępowań sądowych, trzech postępowań administracyjnych oraz jeden raz zażądał wszczęcia postępowania cywilnego.

3. Sprawozdania

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2016 r. przez dysponenta części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób

²⁰ Liczba wystąpień generalnych RPO pozytywnie zakończonych w stosunku do liczby wystąpień generalnych RPO skierowanych i zakończonych w okresie sprawozdawczym (w %).

racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym²¹.

²¹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1015, ze zm.), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1773), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz.U. Nr 298, poz. 1766).

IV. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne skierowano do Rzecznika Praw Obywatelskich w dniu 13 kwietnia 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich i nie przedstawiła wniosków pokontrolnych.

Załączniki

Załącznik 1. Dochody budżetowe w części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 08 - Rzecznik Praw Obywatelskich, w tym:	117,6	35,0	55,2	46,9	157,7
1.	Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	117,6	35,0	55,2	46,9	157,7
1.1.	Rozdział 75101 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	117,6	35,0	55,2	46,9	157,7
1.1.1.	§ 0580 – Grzywny i inne kary pieniężne od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	7,8	0,0	0,8	10,3	-
1.1.2.	§ 0750 – Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa	11,1	0,0	0,0	-	-
1.1.3.	§ 0870 – Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	4,8	0,0	0,0	-	-
1.1.4.	§ 0920 – Pozostałe odsetki	11,8	0,0	0,0	-	-
1.1.5.	§ 0970 – Wpływy z różnych dochodów	82,1	35,0	54,4	66,3	155,4

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2016 znowelizowana 20 października 2016 r. i 15 grudnia 2016 r.

Załącznik 2. Wydatki budżetu państwa w części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich

Lp.	Wyszczególnienie	2015		2016		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Ogółem Dział 751 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	36.044,4	35.619,0	35.619,0	35.465,2	98,4	99,6	99,6
1.1.	Rozdział 75101 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa, w tym:	36.044,4	35.619,0	35.619,0	35.465,2	98,4	99,6	99,6
1.1.1.	Świadczenia na rzecz osób fizycznych w tym:	87,6	80,0	142,4	140,6	160,5	175,8	98,7
1.1.1.1.	§ 3020 Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	79,5	42,0	125,5	125,4	157,7	298,6	99,9
1.1.1.2.	§ 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	8,1	38,0	10,0	8,3	102,5	21,8	83,0
1.1.1.3.	§ 3040 Nagrody o charakterze szczególnym nie zaliczane do wynagrodzeń	0,0	0,0	6,9	6,9	-	-	100,0
1.1.2.	Wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym:	34.126,4	34.022,0	34.257,1	34.107,1	99,9	100,3	99,6
1.1.2.1.	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	21.119,2	21.687,0	21.804,5	21.802,2	103,2	100,5	100,0
1.1.2.2.	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	1.521,7	1.634,0	1.516,5	1.516,5	99,7	92,8	100,0
1.1.2.3.	§ 4090 Honoraria	13,2	0,0	0,0	0,0	-	-	-
1.1.2.4.	§ 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne	3.647,3	3.813,0	3.813,0	3.788,1	103,9	99,3	99,3
1.1.2.5.	§ 4120 Składki na Fundusz Pracy	418,8	463,0	456,9	444,1	106,0	95,9	97,2
1.1.2.6.	§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	602,2	318,0	320,4	313,3	52,0	98,5	97,8
1.1.2.7.	§ 4190 Nagrody konkursowe	23,9	20,0	20,0	19,6	82,0	98,0	98,0
1.1.2.8.	§ 4240 Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	27,5	29,0	29,0	28,6	104,0	98,6	98,6
1.1.2.9.	§ 4270 Zakup usług remontowych	922,0	687,0	1.193,8	1.174,8	127,4	171,0	98,4
1.1.2.10.	§ 4410 Podróże służbowe krajowe	361,5	339,0	357,5	354,9	98,2	104,7	99,3
1.1.2.11.	§ 4420 Podróże służbowe zagraniczne	117,7	70,0	103,0	99,9	84,9	142,7	97,0
1.1.2.12.	§ 4430 Różne opłaty i składki	72,9	82,0	67,0	66,3	90,9	80,9	99,0
1.1.2.13.	§ 4440 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	353,0	356,0	359,1	359,0	101,7	100,8	100,0
1.1.2.14.	§ 4480 Podatek od nieruchomości	31,2	33,0	30,8	30,8	98,7	93,3	100,0
1.1.2.15.	§ 4540 Składki do organizacji międzynarodowych	39,6	41,0	41,6	41,4	104,5	101,0	99,5
1.1.2.16.	§ 4580 Pozostałe odsetki	0,0	0,0	0,8	0,8	-	-	100,0
1.1.2.17.	§ 4600 Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	1,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-
1.1.2.18.	§ 4610 Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	0,0	0,0	0,1	0,1	-	-	100,0
1.1.2.19.	§ 4700 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	88,0	100,0	100,0	99,9	113,5	99,9	99,9
	<i>Planowanie w 2016 r. wydatków § 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki</i>	0,0	4.350,0	4.043,1	0,0	-	-	-
1.1.2.20.	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	1.147,7	0,0	0,0	827,0	72,1	-	-
1.1.2.21.	§ 4220 Zakup środków żywności	0,0	0,0	0,0	52,3	-	-	-
1.1.2.22.	§ 4260 Zakup energii	609,0	0,0	0,0	563,3	92,7	-	-
1.1.2.23.	§ 4280 Zakup usług zdrowotnych	45,0	0,0	0,0	45,6	101,3	-	-
1.1.2.24.	§ 4300 Zakup usług pozostałych	2.453,1	0,0	0,0	2.118,4	86,4	-	-
1.1.2.25.	§ 4340 Usługi remontowo-konserwatorskie dotyczące obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych	165,1	0,0	0,0	48,0	29,1	-	-

1.1.2.26.	§ 4360 Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii komórkowej	113,0	0,0	0,0	94,4	83,5	-	-
1.1.2.27.	§ 4380 Zakup usług obejmujących tłumaczenia	82,7	0,0	0,0	98,7	119,3	-	-
1.1.2.28.	§ Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	69,0	0,0	0,0	37,5	54,3	-	-
1.1.2.29.	§ Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	81,1	0,0	0,0	80,6	99,4	-	-
Wykonanie w 2016 r wydatków § 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki		-	4.350,0	4.043,1	3.966,8	-	91,2	98,1
1.1.3.	Wydatki majątkowe, w tym:	1.830,4	1.517,0	1.219,5	1.217,5	66,5	80,3	99,8
1.1.3.1.	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	787,0	524,0	959,5	958,1	121,7	182,8	99,9
1.1.3.2.	§ 6580 Wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych	1.043,4	993,0	260,0	259,4	24,9	26,1	99,8

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa.

¹⁾ Ustawa budżetowa rok 2016 znowelizowana 20 października 2016 r. i 15 grudnia 2016 r.

Kursywą zaznaczono wydatki w paragrafach klasyfikacji budżetowej wchodzących w skład § 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki.

Załącznik 3. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2015			Wykonanie 2016			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70 ⁴⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		osób ²⁾	tys. zł	zł	osób ²⁾	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ w tym:	286	22.640,9	6.597,0	290	23.318,8	6.700,8	101,6
1.	Dział 751 rozdział 75101 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa, w tym status zatrudnienia:	286	22.640,9	6.597,0	290	23.318,8	6.700,8	101,6
1.1.	01 - pracownicy	283	22.018,1	6.483,5	286	22.630,8	6.594,1	101,7
1.2.	02- osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	3	622,8	17.300,0	4	688,0	14.332,5	82,9

¹⁾ Zgodnie z przepisami § 20 pkt 11 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia Ministra w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401-405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celnej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).

²⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik 4. Kalkulacja oceny ogólnej w części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich

Oceny wykonania budżetu w części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich dokonano stosując kryteria²² oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2016 roku²³.

Dochody²⁴: 55,2 tys. zł

Wydatki : 35.465,2tys. zł

Łączna kwota G : 35.465,2 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 1.0000$

Ocena cząstkowa dochodów: nie dokonywano oceny

Nieprawidłowości w wydatkach: nie stwierdzono.

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Wynik końcowy Wk: = $5 \times 1.0000 = 5.0000$

Ocena końcowa : pozytywna

²² <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>.

²³ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

²⁴ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

Załącznik 5. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Rzecznik Praw Obywatelskich
6. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
7. Komisja Finansów Publicznych
8. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
9. Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka
10. Minister Rozwoju i Finansów